

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL A. K. IR ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2019 m. sausio 16 d. Nr. 242-27
Vilnius

Lietuvos bankas gavo A. K. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir ADB „Gjensidige“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2018 m. liepos 22 d. įvyko eismo įvykis, kurio metu buvo kliudytas pareiškėjui priklausantis automobilis „Opel Astra“, valst. Nr. (*duomenys neskelbiami*), (toliau – įvykis). Kadangi eismo įvykio kaltininkas pasišalino iš eismo įvykio vietos ir pareiškėjas nespėjo įsidėmėti eismo įvykio kaltininko automobilio valstybinių numerių, pareiškėjas kreipėsi į draudiką, apdraudusį jo automobilio valdytojo civilinę atsakomybę privalomuoju transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, prašydamas išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui padarytą žalą.

Įvertinęs pareiškėjo nurodytus duomenis, draudikas nustatė, kad eismo įvykio kaltininkas nėra žinomas, todėl atsisakė registruoti žalą ir pradėti administruoti žalos bylą. Pareiškėjas su tokiu draudiko priimtu sprendimu nesutiko, todėl tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėjas nurodo, kad draudiko darbuotojas jį klaidingai informavo dėl žalos atlyginimo. Pareiškėjas pažymėjo, kad draudiko darbuotojas jam nurodė, kad pareiškėjui reikia pristatyti automobilio remonto išlaidas patvirtinančius dokumentus ir padaryta žala bus atlyginta net ir tuo atveju, jeigu teisėsaugos pareigūnai nenustatys eismo įvykio kaltininko. Pareiškėjo teigimu, draudiko darbuotojas paaiškino, kad draudikas turi savo atskirą fondą, iš kurio atlygins žalą. Atsižvelgdamas į visa tai, pareiškėjas prašo rekomenduoti draudikui atlyginti automobilio remonto išlaidas.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi draudikas nurodė nesutinkąs su pareiškėjo reikalavimu ir prašo jį atmesti. Draudikas nurodo, kad buvo apdraudęs eismo įvykyje dalyvavusio pareiškėjo automobilio valdytojų civilinę atsakomybę privalomuoju transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, tačiau, vadovaujantis Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ) nuostatomis, asmuo, nukentėjęs dėl eismo įvykio, turi teisę kreiptis dėl žalos atlyginimo į kaltininko draudimo bendrovę. Draudikas atkreipia dėmesį į tai, kad iki šios dienos draudikui nėra pateikta informacija, pavirtinanti, kad yra nustatytas eismo įvykio kaltininkas arba transporto priemonė, kuria buvo sukeltas eismo įvykis, taip pat nėra pateikta informacija, kad nurodyto įvykio kaltininko valdoma transporto priemonė privalomuoju draudimu buvo apdrausta draudiko. Dėl šių priežasčių draudikas mano neturintis teisinio pagrindo mokėti draudimo išmokos dėl automobilio apgadinimo.

Draudikas taip pat nurodo, kad, pagal TPVCAPDĮ 13 straipsnio 4 dalį, nukentėjęs trečiasis asmuo, kurio turtui padaryta žala Lietuvos Respublikoje, kai eismo įvykį sukėlusio transporto priemonė ar kaltininko tapatybė nenustatyta, o žala padaryta aplinkybėmis, įrodančiomis transporto priemonės valdytojo civilinę atsakomybę, turi teisę pretenduoti dėl padarytos žalos pateikti Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biurui (toliau –

Biurui). Šiuo atveju Biuras nagrinėja pretenziją, nustato žalos ir mokėtinos išmokos dydį šio įstatymo nustatyta tvarka, tačiau išmoka mokama tik nustačius eismo įvykį sukėlusią transporto priemonę arba kaltininko tapatybę.

Draudikas atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi taip pat pažymėjo ir tai, kad pareiškėjas jį informavo, kad draudiko darbuotojas pateikė galbūt netikslią informaciją, susijusią su žalos administravimu. Draudikas teigia atlikęs vidaus patikrinimą ir apie tai informavęs pareiškėją. Draudikas nurodo, kad tyrimo metu buvo nustatyti jo darbuotojo padaryti pažeidimai, susiję su netikslios informacijos pateikimu, tačiau tai negalėjo turėti įtakos draudiko sprendimui. Apibendrinamas turimą informaciją draudikas teigia neturintis pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo ir mokėti draudimo išmoką, atlyginančią įvykio metu patirtus nuostolius.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Įvertinus ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko atsisakymo atlyginti pareiškėjui žalą už eismo įvykio metu patirtus sugadinimus pagrįstumo.

TPVCAPDĮ 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad išmoka šio įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė. To paties straipsnio 2 dalyje yra nustatyta, kad transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartimi apdraudžiama draudimo sutartyje ar (ir) transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo liudijime nurodytą transporto priemonę naudojančių valdytojų civilinė atsakomybė dėl žalos padarymo, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje numatytą atvejį. TPVCAPDĮ 13 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta, kad nukentėjęs trečiasis asmuo pretenziją dėl padarytos žalos gali pateikti *atsakingam už padarytą žalą asmeniui, tiesiogiai Europos Sąjungos valstybės narės ar užsienio valstybės draudimo įmonei, apdraudusiai kaltininko civilinę atsakomybę (toliau – atsakingas draudikas)*, atsakingo draudiko atstovui pretenzijoms nagrinėti arba – šio įstatymo 17 ir 18 straipsniuose nurodytais atvejais – Biurui ar Biuro atstovui. TPVCAPDĮ 16 straipsnyje taip pat nustatyta, kad *atsakingas draudikas arba Biuras moka išmoką, jeigu transporto priemonės valdytojui dėl padarytos žalos nukentėjusiam trečiajam asmeniui atsiranda civilinė atsakomybė*. Be to, pažymėtina ir tai, kad TPVCAPDĮ 13 straipsnio 4 dalyje taip pat yra reglamentuota, kad nukentėjęs trečiasis asmuo, kurio turtui padaryta žala Lietuvos Respublikoje, kai eismo įvykį sukėlusį transporto priemonė ar kaltininko tapatybė nenustatyta, o žala padaryta aplinkybėmis, įrodančiomis transporto priemonės valdytojo civilinę atsakomybę, turi teisę pretenziją dėl padarytos žalos pateikti Biurui. Šiuo atveju Biuras nagrinėja pretenziją, nustato žalos dydį ir mokėtinos išmokos dydį šio įstatymo nustatyta tvarka, tačiau išmoka mokama tik nustačius eismo įvykį sukėlusią transporto priemonę arba kaltininko tapatybę.

Vertinant abiejų šalių pateiktus duomenis, pažymėtina, kad pareiškėjas į draudiką kreipėsi dėl įvykio, per kurį nenustatyta transporto priemonė kliudė pareiškėjui priklausantį automobilį ir pasišalino iš eismo įvykio vietos. Pareiškėjas, kreipdamasis į jam nuosavybės teise priklausančio automobilio privalomuoju transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu apdraudusį draudiką, reikalavo išmokėti draudimo išmoką už įvykio metu patirtą žalą, tačiau draudikas atsisakė užregistruoti įvykį ir atlyginti žalą, nes, kol nėra žinomas eismo įvykio kaltininkas, draudikas nėra atsakingas už pareiškėjo patirtus nuostolius. Lietuvos banko vertinimu, atsižvelgiant tiek į pirmiau minėtas teisės aktų nuostatas, tiek į abiejų šalių pateiktus

duomenis, darytina išvada, kad šiuo atveju nukentėjęs dėl eismo įvykio pareiškėjas dėl žalos administravimo privalėjo kreiptis į žalą padariusį asmenį arba į už jį atsakingą draudiką, o jei eismo įvykio kaltininkas nenustatytas – į Biurą. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjas nei Lietuvos bankui, nei draudikui nepateikė jokių objektyvių duomenų, kurių pagrindu būtų galima nustatyti, kad eismo įvykyje dalyvavusios ir už eismo įvykį atsakingos transporto priemonės valdytojo civilinė atsakomybė privalomuoju transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu buvo apdrausta būtent draudiko. Nesant objektyvių duomenų, kad draudikas buvo apdraudęs eismo įvykio kaltininko civilinę atsakomybę privalomuoju draudimu, darytina išvada, kad, vadovaujantis teisės aktų nuostatomis, jam nekyla pareiga pradėti žalos administravimo veiksmus ir pareiškėjui išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią eismo įvykyje patirtą žalą. Kadangi šiuo atveju eismo įvykio kaltininkas yra nenustatytas, pareiškėjas, vadovaudamasis TPVCAPDĮ 13 straipsnio 4 dalimi, dėl žalos administravimo turi teisę kreiptis į Biurą.

Kaip minėta pirmiau, pareiškėjas savo kreipimesi akcentuoja ir tai, kad draudiko darbuotojas jam nurodė, kad padaryta žala bus atlyginta net ir tuo atveju, jeigu teisėsaugos pareigūnai nenustatys eismo įvykio kaltininko. Draudikas atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi informavo, kad pareiškėjo pateiktos informacijos pagrindu atliko vidinį patikrinimą ir apie tai informavo pareiškėją. Nors tyrimo metu buvo nustatyta darbuotojo padarytų pažeidimų, susijusių su netikslios informacijos pateikimu, tačiau pareiškėjo nurodomas įvykis nebuvo užregistruotas, nebuvo pradėti žalos administravimo veiksmai ir tai negalėjo turėti įtakos galutiniam rezultatui, t. y. žalos atlyginimo faktui. Įvertinęs išdėstytas aplinkybes, Lietuvos bankas mano, kad draudikui, kaip profesinę veiklą vykdančiam subjektui, yra keliami aukštesni atidumo, rūpestingumo ir sąžiningumo reikalavimai. Draudikas, vykdydamas draudimo veiklą, privalo maksimaliai atidžiai ir rūpestingai vykdyti savo pareigas. Nagrinėjamu atveju draudiko darbuotojo veiksmai (pareiškėjui suteikė klaidinančią informaciją, kad draudikas gali administruoti pareiškėjo patirtą žalą ir išmokėti draudimo išmoką) laikomi neatitinkančiais profesinės kompetencijos, atidumo ir rūpestingumo reikalavimų. Vis dėlto aplinkybių, kurių pagrindu pareiškėjui buvo suteikta netiksli pirminė informacija, vertinimas yra teisiškai nereikšmingas, nes, nors draudiko darbuotojas, pažeisdamas atidumo ir rūpestingumo reikalavimus, pateikė klaidingą informaciją, draudimo išmoka, kaip minėta, pareiškėjui negali būti mokama, nes nėra duomenų, kad draudikas yra atsakingas už eismo įvykio kaltininką ir jo padarytą žalą. Remiantis Lietuvos banko nustatytomis aplinkybėmis, darytina išvada, kad pareiškėjo draudikui keliamas reikalavimas išmokėti draudimo išmoką už įvykio metu sugadinto automobilio remontą yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Remdamasis tuo, kas buvo išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo A. K. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.